

Referat af

Ordinær generalforsamling i P+, Pensionskassen for Akademikere Afholdt fysisk og elektronisk torsdag den 7. april 2022 kl. 16.30

Bestyrelsesformand Kim Duus bød velkommen til generalforsamlingen. Det er den første gang siden fusionen, at det er muligt for medlemmerne at deltage fysisk på generalforsamlingen. Det er også første gang, at generalforsamlingen afvikles delvist elektronisk. Til stede var også adm. direktør Søren Kolbye Sørensen.

Kim Duus meddelte, at pensionskassens bestyrelse har udpeget advokat Marianne Philip som dirigent og gav herefter ordet videre til dirigenten.

Dirigenten takkede for udpegningen.

Dirigenten oplyste, at generalforsamlingen ifølge vedtægten skal afholdes senest den 30. april i København eller på Frederiksberg. Generalforsamlingen skal afholdes som en delvist elektronisk generalforsamling. Senest otte uger før generalforsamlingen skal datoen for generalforsamlingen offentliggøres. Det skete den 10. december 2021. Bestyrelsen skal indkalde til generalforsamlingen med mindst 2 ugers og højst 4 ugers varsel. Indkaldelsen skal ske ved elektronisk kommunikation til medlemmerne og via pensionskassens hjemmeside. Det er sket den 22. marts 2022. Indkaldelsen indeholdt i overensstemmelse med vedtægten dagsordenen for generalforsamlingen, inklusive det væsentligste indhold af forslag fra bestyrelsen og medlemmer.

Dirigenten konstaterede, at generalforsamlingen er lovligt indkaldt og beslutningsdygtig i henhold til dagsordenen.

Dirigenten meddelte, at 855 medlemmer har tilmeldt sig generalforsamlingen, og at 306 deltagere har logget på generalforsamlingsportalen kl. 16.40. Der er afgivet 629 fuldmagter.

Dirigenten informerede om praktikken for afviklingen af generalforsamlingen, herunder bl.a. deltagelse i debatten, deltagelse i afstemninger og taletidsregler. Generalforsamlingen livestreames. Det er kun podiet og talerstolen, der livestreames fra. Streamingen vil være tilgængelig på Min pension frem til offentliggørelsen af referatet, dvs. i ca. 14 dage.

Dirigenten gennemførte en prøveafstemning.

Dirigenten foreslog, at dagsordenens pkt. 1, 2 og 3 behandles samlet og gav derefter ordet til formanden.

ad Dagsordenens pkt. 1: Bestyrelsens beretning om pensionskassens virksomhed i det forløbne år

Kim Duus afgav på bestyrelsens vegne beretningen om pensionskassens virksomhed i 2021.

Første år som formand

Kim Duus gjorde status over det første år med en ny bestyrelse for P+. Bestyrelsesformanden ser tilbage på et godt år på de indre linjer i pensionskassen. P+ kom ud af 2021 med et historisk godt resultat. Det har været en fornøjelse at være med til at tage over efter den tidligere overgangsbestyrelse, der på flere afgørende områder lagde skinnerne til fremtiden. Først og fremmest med fusionen, der betyder, at vi i dag står som en af landets største og stærkeste pensionskasser. Den nye bestyrelse har sat en retning, der skal bringe P+ yderligere fremad og sikre fortsat udvikling i de kommende år.

Bestyrelsesformanden takkede sine kolleger i bestyrelsen. Den nye bestyrelse blev sammensat efter et valg, hvor der var et stort engagement og livlige diskussioner. Bestyrelsen repræsenterer på nogle punkter forskellige holdninger – ligesom det gør sig gældende i den samlede medlemskreds. Bestyrelsen har bl.a. vedtaget en ambitiøs strategi for P+.

Invasjonen af Ukraine og uro på markederne

Vi står i en mere turbulent verden, end vi igennem en årrække havde vænnet os til. Derfor er klar strategi og fælles retning kun blevet vigtigere i dag. Pandemien i det forgangne år, og i de seneste måneder har vi set

forfærdelige scener udspille sig i Ukraine efter Ruslands invasion. P+ reagerede op til invasionen ved at begynde at frasælge pensionskassens russiske investeringer. P+ er stort set i mål. Det er dog det muligste kunst, idet køberne ikke står i kø, og dels fordi der er lukket for handler på den russiske børs. Der er få aktier, som P+ p.t. ikke har kunnet sælge. Pensionskassen arbejder på at skille sig af med de resterende investeringer.

Invasionen har først og fremmest skabt en tragisk situation for ukrainerne, men har også resulteret i en generel usikkerhed i Europa, der har udmøntet sig i uro på de finansielle markeder. De aktuelle udsving skal dog ses i lyset af et ekstraordinært godt 2021. Formuen rundede ved udgangen af året 157 mia. kr. I år har P+ foreløbig kunnet give hovedparten af medlemmerne en historisk høj depotrente på 11,5 pct. P+ er med andre ord godt polstret til den aktuelle situation. Vi må dog nok indstille os på nogle væsentligt lavere afkast i år. Hvis uroen varer ved og fører til markante fald, kan det blive nødvendigt at justere depotrenten.

Brydningstid for investeringsbeslutninger

Vi står i en brydningstid for investeringsbeslutninger. Ikke kun på grund af situationen i Ukraine, men også i forhold til bæredygtighed i bred forstand. Vi er nok alle enige om, at vi skal arbejde for en mere bæredygtig fremtid. Det store spørgsmål er, hvor meget og hvor hurtigt, når bestyrelsen i P+ skal sætte retningen for pensionskassens investeringspolitik.

Med over 105.000 medlemmer er der i P+ naturligvis forskellige holdninger til spørgsmålet. Nogle ønsker frasalg. Andre ønsker aktivt ejerskab. Bestyrelsen skal favne begge dele, hvorfor medlemsdialog og medlemsforståelse er to helt afgørende begreber for bestyrelsen, så bestyrelsen løbende kan få en pejling på den retning, medlemmerne ønsker.

Bestyrelsesformanden nævnte, at han har oplevet nogle både interesserede og engagerede medlemmer. Det er noget, pensionskassen skal bygge videre på. Det er vigtigt, at P+ får hørt en større andel af medlemmerne, så pensionskassen ikke risikerer, at nogle få meget aktive får gennemtrumfet synspunkter på bekostning af det brede flertal. Derfor skal der være øget dialog med den brede medlemsskare, så det sikres, at flest mulige af medlemmerne kan se sig selv i den linje, bestyrelsen fastlægger.

Ny strategi: Medlemmet i centrum

Bestyrelsesformanden gav udtryk for, at man generelt i pensionssektoren ikke er så kundeorienteret, som man kunne ønske. Det gælder også P+. Derfor sætter bestyrelsens nye strategi medlemmet i centrum. Bestyrelsen har blik for, at størstedelen i dag er tvungne medlemmer. Målsætningen er, at man skal føle sig hjemme i P+, uanset om man er tvungent medlem eller ej. Der er P+ ikke endnu, men pensionskassen er på vej i den rigtige retning og vil fortsætte arbejdet i de kommende år.

Der er fire hovedspor i strategien, nemlig styrkelse af medlemsdialogen, øgning af tilgængeligheden, fortsættelse af den ansvarlige udvikling og sikring af, at P+ tilbyder fleksible produkter.

ad Styrket medlemsdialog

Bestyrelsen ønsker at skabe en tættere dialog, så bestyrelsen kan navigere ud fra medlemmernes ønsker. Derfor er P+ bl.a. begyndt at holde flere fokusgrupper. Pensionskassen har de seneste måneder gennemført to medlemsundersøgelser, hvor der blev spurgt om medlemmernes holdninger til ansvarlighed og rådgivning. Bestyrelsen er glade for alle svarene, og de vil blive brugt.

I løbet af det sidste halvandet år har P+ arbejdet på at styrke den digitale dialog. Det har pensionskassen bl.a. gjort med nye tilbud om webinarer. Over 7.000 medlemmer deltog sidste år.

En del af medlemsdialogen handler også om, at P+ fokuserer på at tilbyde proaktiv og relevant rådgivning med afsæt i den enkeltes livssituation. Det er ikke nødvendigvis det samme, der optager nye medlemmer, et medlem, der har indbetalt igennem en årrække, eller de pensionerede medlemmer. Derfor er P+ i stigende grad begyndt at målrette kommunikationen.

ad Øget tilgængelighed

Øget tilgængelighed handler både om personlig rådgivning og om bedre muligheder for digital selvbetjening. Det seneste år har P+ haft fokus på at sikre kortere svartider, når man som medlem kontakter pensionskassen. Svartiderne på mails er blevet mere end halveret. I dag får hovedparten svar på telefon inden for et minut. P+ kan i de løbende målinger se, at de medlemmer, der har været i kontakt med pensionskassen i telefonen, kvitterer med en høj tilfredshed. Ambitionerne rækker videre end det.

P+ har fortsat fokus på at udvikle pensionskassens digitale univers med flere muligheder for selvbetjening døgnet rundt. Målet er, at det skal være lettere for medlemmet at få overblik over pensionsordningen og selv foretage ændringer af ordningen.

ad Ansvarlighed

Bæredygtighed er vigtigt. Spørgsmålet er, hvor meget det skal fylde, og hvor hurtigt det skal gå. Bestyrelsen kan se to hovedtendenser, når P+ spørger medlemmerne. En medlemsgruppe ønsker, at P+ straks frasælger selskaber, der ikke opfører sig tilstrækkeligt ansvarligt. En anden gruppe medlemmer ønsker, at P+ investerer i de samme selskaber og udøver aktivt ejerskab.

Bestyrelsen vejer jævnlige synspunkterne op mod hinanden til brug for fastlæggelsen af investeringsstrategien, og når bestyrelsen skal træffe beslutninger i et af de investeringsdilemmaer, bestyrelsen møder.

Bestyrelsen ønsker at være åben om tilgangen til investeringsdilemmaer. Administrationen har derfor udarbejdet en ansvarlighedsrapport, hvor man som medlem kan komme i dybden med de dilemmaer, P+ står over for. Rapporten ligger på hjemmesiden, hvor man også kan finde et dilemmaspil.

Bestyrelsesformanden kvitterede for en god dialog med Ansvarlig Fremtid. I dialogen har Ansvarlig Fremtid bl.a. påpeget et behov for, at P+ er tydeligere i informationen om, hvordan pensionskassen udøver aktivt ejerskab over for banker. Sidste år rettede P+ bl.a. henvendelse til 64 banker om deres arbejde med ansvarlighed. Bestyrelsesformanden henviste til ansvarlighedsrapporten.

I november lancerede bestyrelsen tre ambitiøse klimamål. P+ vil sænke CO₂-aftrykket fra porteføljen med 30 pct., føre skærpet aktivt ejerskab med de største CO₂-udledere i porteføljen og øge andelen af klimavenlige investeringer, så de i 2030 udgør 15 pct. af porteføljen. Dette er et eksempel på, hvordan P+'s samlede portefølje og pensionskassens standardprodukt har et højt bæredygtighedsniveau.

Bestyrelsen anerkender også, at nogle medlemmer ønsker, at deres opsparing skal investeres i at sætte yderligere fart på den bæredygtige udvikling af samfundet. Dette vil blive imødekommet med øget valgfrihed.

ad Fleksible produkter

P+ introducerede i november 2021 pensionskassens nye markedsrenteprodukt, P+ Livscyklus, til alle nye medlemmer. I P+ Livscyklus justeres risikoniveauet automatisk i løbet af et livsforløb. Det betyder, at man med stor sandsynlighed kan opnå et højere afkast i de første mange år af opsparingsforløbet. Samtidig får man større stabilitet, når man nærmer sig pensionsalderen. Samtidig har P+ sikret øget valgfrihed i forhold til både risikoprofil, forsikringer og depotsikring.

Bestyrelsen tror på det frie valg i spørgsmålet om bæredygtighed. I sidste måned lancerede P+, som den første arbejdsmarkedspensionskasse, et ekstra bæredygtigt opsparingsprodukt, P+ Bæredygtig. Med P+ Bæredygtig får man flere klimavenlige investeringer og flere investeringer i bæredygtige frontløbere, der understøtter FN's verdensmål. Samtidig fravælger P+ i dette produkt helt en række selskaber og sektorer, og pensionskassen er mindre tålmodig med det aktive ejerskab.

P+'s politik for ansvarlige investeringer gælder hele porteføljen. Fokus har været på at sikre et godt og ansvarligt standardprodukt, der passer til den brede medlemsskare. Hvis man ønsker at sætte yderligere fart på den bæredygtige udvikling, kan man vælge P+ Bæredygtig. Bestyrelsen mener, at man har fundet en god balance mellem valgfrihed og fleksibilitet på den ene side og omkostningseffektivitet på den anden side.

Det var tidligere stillet i udsigt, at der også skulle lanceres en indekspulje. Efter at have set nærmere på spørgsmålet er det konklusionen, at der reelt ville være meget lille forskel på en indekspulje og P+ Livscyklus. Derfor har bestyrelsen besluttet ikke at tilbyde en sådan pulje.

P+ arbejder sideløbende på at udvide pensionskassens værditilbud. P+ har blandt andet styrket pensionskassens sundhedstilbud med Online læge.

Omvalg

Omvalg bliver det centrale tema den kommende tid. Fra august 2022 kan P+ tilbyde den første gruppe af medlemmer muligheden for at foretage et omvalg til P+ Livscyklus. I første omgang vil omvalg blive tilbudt medlemmer, der ikke er på pension.

Det tager i sagens natur tid, når ca. 100.000 medlemmer skal igennem et rådgivningsforløb. Ikke mindst med tanke på, at medlemmerne har mange forskellige udgangspunkter og ordninger. Det betyder, at nogle medlemmer først vil få mulighed for at foretage et omvalg i 2023.

Honorar

Bestyrelsesformanden gennemgik bestyrelsens honorar og direktionens løn.

Bestyrelsen foreslår, at honorarerne forbliver uændrede i 2022.

Kim Duus takkede bl.a. Djøf og IDA og gav derefter ordet til adm. direktør Søren Kolbye Sørensen.

ad Pkt. 2: Forelæggelse af årsrapport 2021 til godkendelse

Søren Kolbye Sørensen fremlagde årsrapporten.

Afkast

2021 var et rigtig godt investeringsår for P+. Næsten alle aktivklasser bidrog positivt til årets resultat, der endte på 12,9 pct. før skat. Det var især aktier, der var med til at sikre afkastet. De gav et afkast på 22 pct. Den del af aktierne, der ikke er børsnoterede, gav et afkast på 45 pct. Kreditobligationer gav et tilfredsstillende afkast på ca. 5 pct. Obligationer gav et mindre negativt afkast på -0,8 pct. Det er et acceptabelt resultat. Dels set i lyset af at året igen var præget af negative renter, og dels i lyset af at obligationerne bidrager som stødpude i perioder med udsving på de finansielle markeder. Den aktuelle situation bekræfter pensionskassen i fordelen ved at have en bred og veldiversificeret portefølje. De reale – også kaldet alternative – investeringer i fx infrastruktur, skov, kapitalfonde, danske og internationale ejendomme leverede samlet set et positivt resultat på ca. 14 pct. P+ opnåede i alt et historisk højt investeringsafkast på 18,1 mia. kr.

Historiske afkast

Hvis man ser på de historiske afkast på 1, 5 og 25 år, så er P+ godt placeret. Det gælder både i forhold til andre akademikerpensionskasser, arbejdsmarkedspensionskasserne generelt og de kommercielle selskaber. Tallene er udtryk for det gennemsnitlige afkast for forskellige segmenter. Der er enkeltsselskaber, som i perioder kan ligge højere. Men set på den lange bane, så er P+ tilfredse med placeringen.

Alle følger i denne tid den frygtelige udvikling med den russiske invasion af Ukraine. Hvis man ser på konflikten alene ud fra et investeringsperspektiv, har konflikten påvirket pensionskassens afkast negativt. For at sætte det i perspektiv, svarer det negative afkast i Q1 2022 til det positive afkast, som P+ opnåede i Q4 2021. Markedets reaktion indtil nu er således begrænset.

Depotrente

P+ har på grund af det gode resultat i 2021 ind til videre kunnet give en rekordhøj depotrente i 2022 på 11,5 pct. til ca. 90.000 af medlemmerne. Der er nogle medlemmer, som får en lavere depotrente, fx medlemmer på nogle af de ældre regulativer, som har beholdt en ordning med en ydelsesgaranti. Disse medlemmer får en højere grad af sikkerhed i form af en garanteret ydelse på trods af bl.a. den øgede levetid.

Medlemmer på Regulativ 2019 får en foreløbig depotrente på 3 pct. Det skyldes, at der er tale om relativt nye medlemmer, der kun har kunnet spare op i en kortere periode.

Generelt er depotrenterne højere end de var sidste år. Det er meget tilfredsstillende, at P+ kan tilbyde en høj forrentning – ikke mindst med tanke på den aktuelle uro på markederne. Det kan dog blive nødvendigt at justere depotrenten, hvis den aktuelle uro bliver forværret.

Ind- og udbetalinger

I 2021 var de samlede indbetalinger 6.521 mio. kr. Udbetalingerne var 4.905 mio. kr. Indbetalingerne var med andre ord endnu en gang større end udbetalingerne.

Medlemmerne har været gode til at indbetale ekstra på deres pensionsordninger. Ekstraindbetalingerne udgjorde i alt 222 mio. kr.

Medlemsudvikling

Medlemstallet steg for 7. år i træk. Ved udgangen af 2021 var der i alt 105.866 medlemmer i P+. Det er en stigning på knap 5.000 medlemmer i forhold til 2020.

Det er fortsat primært offentligt ansatte jurister, økonomer og ingeniører, der bidrager til væksten. P+ indgik dog også 22 nye firmaaftaler, hvilket er positivt. Det er et tegn på, at P+ har et attraktivt produkt med fleksible pensions- og forsikringsløsninger til lave omkostninger. Firmakunder bliver optaget på samme vilkår som alle andre medlemmer.

P+ Livscyklus

P+ Livscyklus er det nye standardprodukt, som nye medlemmer fra den 1. november 2021 er blevet optaget på. Størstedelen af de resterende medlemmer vil blive tilbudt P+ Livscyklus, når P+ påbegynder omvalget fra slutningen af august 2022. Man vil blive kontaktet i e-Boks.

P+ Livscyklus er et markedsrenteprodukt. Det betyder, at man ikke får en depotrente, men afkastet fra de investeringer, som ens pensionsmidler bliver investeret i.

Man får automatisk et højere risikoniveau i de første mange år sammenlignet med et gennemsnitsrenteprodukt. På Min pension kan man vælge, hvor højt niveauet skal være – enten høj, mellem eller lav. Alle medlemmer bliver som default oprettet med mellem risiko. På Min pension finder man også en investeringsguide, som man skal gennemgå. Der er også en forsikringsguide, hvor man kan få overblik over og tage stilling til sine forsikringer. Det er også på Min pension, at man kan tage stilling til, om man ønsker at investere i P+ Bæredygtig – hvis man altså er omfattet af P+ Livscyklus.

Omkostninger

Administrationsomkostningerne har været faldende de seneste år. P+ har høstet flere gevinster af fusionen. Som medlem betalte man i 2021 under 0,5 pct. i samlede omkostninger (ÅOP). P+ er fortsat placeret blandt de allerbilligste. Dette gælder både i forhold til branchen generelt, og hvis man sammenligner P+ med andre akademikerpensionskasser. I 2021 betalte man som medlem af P+ i gennemsnit 438 kr. i alt for at få administreret sin pensionsordning.

Søren Kolbye Sørensen gav en generel opfordring til, at medlemmer logger ind på Min pension og forholder sig til deres fremtidige forsørgelsesgrundlag.

Søren Kolbye Sørensen indstillede årsrapporten til godkendelse.

ad Pkt. 3: Beslutning om fordeling af overskud i henhold til den godkendte årsrapport

Søren Kolbye Sørensen indstillede forslag om overførsel af årets resultat på 269 mio. kr. efter skat til egenkapitalen til godkendelse og gav ordet til dirigenten.

Dirigenten åbnede debatten.

Christian Jespersen nævnte bl.a., at der bliver færre fastansættelser på arbejdsmarkedet. Medlemmet spurgte, om man kan arbejde på en løsning fremadrettet, hvor man kan modtage pension, når man ikke er i job. Når man så er i job igen, så skal man kunne indbetale pensionsbidrag til pensionskassen igen.

Søren Kolbye Sørensen svarede, at muligheden for at kunne komme frem og tilbage på arbejdsmarkedet er noget, som bør adresseres. Der er tale om noget systemteknisk. Søren Kolbye Sørensen bad medlemmet om at kontakte pensionskassen, hvis han oplever problemstillingen igen.

Christopher Arzrouni nævnte, at han havde set en artikel om, at P+ havde frasolgt aktier i 20 våbenselskaber. Medlemmet nævnte aktiernes afkast siden december 2021 og nævnte bl.a., at pensionskassen også bør inddrage etik og sikkerhedspolitik i investeringsstrategien. Medlemmet spurgte ind til bestyrelsens holdning til, om det ikke er værd at genoverveje at opfordre medlemmerne til at tage op til genovervejelse, om man uden videre skal undlade at investere i virksomheder, der bl.a. er centrale for forsvaret af Danmark.

Kim Duus svarede, at det er en god illustration af et af de investeringsdilemmaer, der eksisterer. En væsentlig del af de frasalg, der er foretaget, er en konsekvens af en generalforsamlingsbeslutning i 2021, som havde afsæt i situationen i Yemen. Det er et dilemma, som vil blive drøftet i bestyrelsen. Bestyrelsen vil forsøge at sætte en retning, der rummer den brede holdning i pensionskassen.

Sofie Hansen nævnte bl.a., at det fremgår af hovedkonklusionerne i den tredje rapport fra FN's klimapanel,

at der stadig investeres mere 'sort', men at kurven skal knækkes inden 2025. Det vil sige om kun tre år. Medlemmet spurgte, om P+ er Danmarks grønneste pensionskasse.

Kim Duus gentog, at bestyrelsen skal lægge en linje, der favner ganske bredt. Men P+ giver som den eneste arbejdsmarkedspensionskasse medlemmerne mulighed for at tilvælge en bæredygtig pensionsopsparing, nemlig P+ Bæredygtig.

Niels Thygesen nævnte bl.a., at man kan se i P+'s medlemsundersøgelse, at der er et stort flertal, der ønsker at bidrage til et bæredygtigt og klimaansvarligt samfund. Ansvarlig Fremtid anerkender, at P+ er nået langt med at frasælge investeringer i selskaber, der udvinder kul, og i selskaber, der baserer deres elproduktion på kul. P+ har også frasolgt en række investeringer i større og mindre olieselskaber. Ansvarlig Fremtid har foretaget en gennemgang af P+'s investeringsportefølje. Ifølge en tidligere generalforsamlingsbeslutning skulle P+ afvikle alle investeringer i selskaber, der driver kulminer, og alle investeringer i olie- og gasselskaber, der modarbejder Paris-aftalen eller har en forretningsmodel, der ikke er forenelig med Paris-aftalen. Gennemgangen viser, at P+ ikke er i mål endnu. P+ har valgt at bibeholde investeringer i en stribe kulbase-rede forsyningsselskaber, hvoraf nogle også udvinder kul. Ansvarlig Fremtid håber, at bestyrelsen vil sikre, at der sker frasalg som besluttet i 2020. For så vidt angår P+'s investeringer i olie- og gasselskaber har pensionskassen kun valgt at se nærmere på olieselskaber og ikke på gasselskaber. P+ har dermed valgt kun at se på halvdelen af generalforsamlingsbeslutningen fra 2020. P+ har ligeledes valgt at beholde alle investeringer i selskaber, hvor olie kun bidrager med 30 pct. eller mindre til omsætningen. P+ har også valgt at beholde ni større olieselskaber i porteføljen. Det er ikke Ansvarlig Fremtids opfattelse, at P+ med vilje investerer i selskaber, der modarbejder Paris-aftalen. Men investeringsrutinerne er sat op på en måde, så det er svært at undgå.

Kim Duus svarede bl.a., at disse emner er en del af den fortsatte dialog med Ansvarlig Fremtid. Ansvarlig Fremtid repræsenterer nogle synspunkter, som kan synes at være i den ene ende af spektret i forhold til den samlede medlemsskare. Bestyrelsen skal i eksekveringen af investeringspolitikken favne bredere end det, som Ansvarlig Fremtid tegner.

Søren Kolbye Sørensen nævnte, at P+ siden 2019 har frasolgt 176 fossile selskaber. Derudover har P+ analyseret 330 selskaber, som også er kommet på pensionskassens negativliste, som vi derfor ikke har i vores portefølje. P+'s analyser er baseret på tal, som P+ kan få fra anerkendte datakilder, så pensionskassen også kan lave nogle kvantitative opgørelser. I bestyrelsens klimastrategi fra oktober 2020 var der engagement på, at man skulle frasælge olieselskaber, men gas blev ikke omfattet af strategien. Derfor er det korrekt, at der er en dialog med Ansvarlig Fremtid herom. Der er også en dialog om, hvad definitionen på et olieselskab er.

Per Nørregaard nævnte, at man på DIP's gamle hjemmeside kunne vælge en selvvalgt pensionsalder og en årrække for udbetaling af ratepension. Medlemmet spurgte, om de samme features også vil blive en del af P+'s hjemmeside.

Søren Kolbye Sørensen svarede, at man på hjemmesiden kan simulere forskellige aldre, men at man på ratepensionen i dag kun kan vælge en 10-årig udbetalingsprofil. Det vil i fremtiden blive muligt at simulere forskellige udbetalingsprofiler også fx en 15- og en 20-årig.

Jette Vorstrup nævnte, at hun går ind for, at P+ investerer så bredt som muligt, inklusive i bl.a. fossile brændstoffer, da samfundet ikke kan klare sig uden dem i mange år fremover. Medlemmet fortalte, at kursen på aktierne i de olieselskaber, som P+ har frasolgt, er steget siden hen. For nogle aktiers vedkommende til ca. det dobbelte. P+ bør nu investere i forsvarsindustrien og muligvis også i olieselskaber som følge af energikrisen.

Kim Duus svarede, at også dette indlæg illustrerer de dilemmaer, der er forbundet med at investere. Kim Duus gentog, at bestyrelsen skal favne de forskellige holdninger, der findes blandt medlemmerne.

Søren Buggeskov gav udtryk for, at man bør afvente situationen i forhold til at lukke for olie og gas fra Rusland. I forhold til frasalget af aktier i våbenselskaber grundet krigen i Yemen, at den beslutning må have været truffet af etiske og ikke økonomiske årsager. Medlemmet nævnte, at han gerne ser, at hans pensionsbidrag som følge af invasionen af Ukraine går til udvikling af ny våbentechnologi. Medlemmet spurgte, hvornår P+ har anskaffet sig investeringerne i Rusland, og om pensionskassen vil undersøge, om de virksomheder,

man har investeret i, har forretninger i Rusland.

Kim Duus svarede, at frasalget af våbenselskaber skete som konsekvens af en generalforsamlingsbeslutning i 2021. Emnet vedrørende investeringer i våbenselskaber vil blive drøftet i bestyrelsen.

Søren Kolbye Sørensen svarede, at P+ har haft investeringerne i Rusland længe. En stor del af pensionskassens aktieinvesteringer er omlagt til indeksmandater, hvilket indebærer, at man køber verdensindekset. P+ har kontaktet 37 danske selskaber for at spørge dem om, hvad de har tænkt sig at gøre omkring deres engagement i Rusland. P+ opfordrer selskaberne til at tænke sig rigtig godt om. Det er nogle meget svære problemstillinger, de håndterer pt. P+ samarbejder med en række danske og internationale investorer om emnet.

Henrik Wind nævnte, at han kan se på hjemmesiden, at ingeniørerne har mulighed for at have en depotsikring. Medlemmet spurgte, om depotsikring også vil være en mulighed for juristerne og økonomerne og i givet fald, hvad tidsplanen er for dette.

Søren Kolbye Sørensen svarede, at det er muligt at få depotsikring i det nye produkt, P+ Livscyklus. Derudover vil det også være muligt at vælge en udbetalings sikring efter, at man er gået på pension. P+ vil påbegynde omvalget i august 2022. Hvis det går efter tidsplanen, vil P+ have skrevet til de medlemmer, der ikke er gået på pension, ved årsskiftet.

Randi Dhalen nævnte, at hun også er optaget af klimaforandringerne, og at det er hendes opfattelse, at atomkraft bør være en del af løsningen. Medlemmet spurgte, om atomkraft er del af P+ Bæredygtig.

Søren Kolbye Sørensen svarede, at bl.a., at pensionskassen skal have lidt tid til at reflektere over investeringer i atomkraft.

Christian Ege nævnte, at han tilslutter sig, at der er sket gode fremskridt i P+ i forhold til bæredygtige investeringer. Der er dog også mange opgaver, der vil skulle løses fremover. Medlemmet nævnte i forhold til debatten om investeringer i våbenselskaber, at OW Bunker, som var et respekteret firma, leverede brændstof til russiske bombefly, der har bombet i Syrien. Det er med andre ord risikabelt at kaste sig over våbeninvesteringer. For så vidt angår atomkraft er de nuværende atomkraftværker langt dyrere end vedvarende energi. Det er derfor ikke i dag noget, der vil passe ind i en dansk grøn strategi.

John Nordbo kommenterede på bestyrelsesformandens udsagn om, at det er bestyrelsens opgave, at P+ skal rumme de forskellige holdninger, som medlemmerne har. Medlemmet har fået det indtryk, at P+ skal prøve at finde et sted i midten blandt holdningerne. P+ har fået foretaget en medlemsundersøgelse. Ifølge undersøgelsen ønsker 75 pct. af medlemmerne, at P+ skal sælge selskaber, der er problematiske. Enten hurtigst muligt eller P+ skal udøve aktivt ejerskab en kort periode. 12 pct. af medlemmerne ønsker, at P+ udelukkende skal fokusere på at få et afkast så højt som muligt. Derfor bør bestyrelsen kunne have ro i maven, når man tager beslutninger, som går ud på at sikre højere ansvarlighed. Generalforsamlingen er foreningens højeste myndighed, hvilket indebærer, at de beslutninger, der er vedtaget på generalforsamlingen, skal udføres af bestyrelsen. P+ er ikke i mål endnu. Medlemmet nævnte afslutningsvis, at udviklingen i kurserne på aktierne i olieselskaber ikke har været positiv, som der tidligere var et medlem, der gav udtryk for. Fx har man tabt rigtig mange penge på at have aktier i Exxon. Andre olieselskaber ligger langt under verdensgennemsnittet.

Kim Duus svarede, at bestyrelsen arbejder aktivt med det faktum, at der er en medlemskreds på ca. 105.000, der har forskellige holdninger. Bestyrelsen skal finde et rum, hvor alle føler sig repræsenteret, så P+ ikke støder nogle medlemmer fra sig. Et af værktøjerne er valgfrihed. For så vidt angår medlemsundersøgelsen, går 45 pct. af medlemmerne ind for aktivt ejerskab. 38 pct. af medlemmerne går ind for frasalg. 15 pct. af medlemmerne mener, der ikke skal være nogen investeringsmæssige begrænsninger. En investeringspolitik rummer desuden ikke særlig mange sort-hvide konklusioner. Der er masser af nuancer, hvilket P+ forsøger at illustrere i de forskellige dilemmaer.

Dirigenten konstaterede herefter, at beretningen var taget til efterretning.

Dirigenten satte godkendelse af årsrapporten til afstemning. 860 stemte for godkendelse af årsrapporten, 5 stemte imod og 32 stemte blankt. **Dirigenten** konkluderede, at årsrapporten for 2021 blev godkendt.

Dirigenten satte godkendelse af overskudsdisponeringen til afstemning. 862 stemte for godkendelse af overskudsdisponeringen, 7 stemte imod og 28 stemte blankt. **Dirigenten** konkluderede, at overskudsdisponeringen i henhold til den godkendte årsrapport blev godkendt.

ad Pkt. 4: Forslag fra bestyrelsen

ad Forslag 4.1 om ændring af vedtægten – Valg af fire bestyrelsesmedlemmer ved urafstemning

Dirigenten nævnte indledningsvis, at bestyrelsen har fremsat et enkelt forslag om ændring af vedtægten. Djøf's og IDA's bestyrelser har godkendt forslaget. Bestyrelsen beder generalforsamlingen om en bemyndigelse til, hvis forslagene bliver vedtaget, og Finanstilsynet eller Erhvervsstyrelsen har krav om mindre ændringer i det vedtagne forslag, som ikke har nogen væsentlig betydning, at foretage sådanne ændringer uden, at det skal behandles igen på generalforsamlingen.

Kim Duus motiverede forslaget. Fire af bestyrelsens syv medlemmer vælges i dag af medlemmerne på generalforsamlingen. Forslaget går ud på, at de disse fire bestyrelsesmedlemmer fremover vælges ved urafstemning. På generalforsamlingen i 2021 blev valget sendt til urafstemning. Ca. 3.000 medlemmer var repræsenteret på generalforsamlingen. Ca. 13,7 pct. af medlemmerne deltog i urafstemningen, dvs. ca. fire gange flere. Denne korte historik viser, at der er en meget stor sandsynlighed for, at stemmeprocenten vil være betragtelig højere ved en urafstemning end ved et generalforsamlingsgennemført valg.

Dirigenten supplerede med at fortælle, at hun kan forstå på bestyrelsen, at det er hensigten, at de kandidater, der stiller op, får mulighed for at præsentere sig selv på en generalforsamling.

Dirigenten åbnede debatten.

Henrik Schilder opfordrede medlemmerne til at stemme nej til bestyrelsens forslag. Det skal være muligt for kandidaterne at præsentere sig selv og deres holdninger på en generalforsamling. Det bør også være muligt at stille kritiske spørgsmål til kandidaterne.

Kim Duus svarede, at det også er det, bestyrelsen har forestillet sig. Som dirigenten også fik nævnt.

Pelle Jandrup spurgte, om den del af proceduren ikke bør være del af et ændringsforslag.

Dirigenten fortalte, at bestyrelsens tilkendegivelse vedrørende kandidaternes mulighed for at præsentere sig selv på en generalforsamling vil blive nævnt i generalforsamlingsreferatet.

Kim Duus gentog, at den del af proceduren vil blive nævnt i generalforsamlingsreferatet, og at det vil være noget, som bestyrelsen ikke vil kunne fravige.

Ketilbjørn Hertz nævnte, at det er en mulighed at skrive den del af proceduren ind i vedtægten. Så er man på lidt mere på sikker grund, da det kræver to tredjedeles flertal at ændre det på et senere tidspunkt. Hvis det står i generalforsamlingsreferatet, så er det ikke 100 pct. bindende for bestyrelsen. Medlemmet ønskede at stille et ændringsforslag om, at proceduren skal være, at bestyrelsesmedlemskandidaterne før urafstemningen skal have mulighed for at præsentere sig på en generalforsamling.

Ordlyden af ændringsforslaget blev drøftet mellem Ketilbjørn Hertz og dirigenten. Ændringsforslaget kan rummes inden for bestyrelsens forslag, da det begrænser bestyrelsens forslag med tilføjelsen af, at de opstillede kandidater skal præsentere sig på en generalforsamling.

Dirigenten satte ændringsforslaget til afstemning. Forslaget skal vedtages med to tredjedeles flertal af de afgivne stemmer. Blanke stemmer tæller ikke med. 837 (svarende til 95,99 pct.) stemte for forslagens vedtagelse, 35 (svarende til 4,01 pct.) stemte imod, og 29 stemte blankt. **Dirigenten** konkluderede, at forslaget blev vedtaget med den krævede majoritet.

ad Pkt. 5: Forslag fra medlemmerne

Dirigenten nævnte, at der var fremsat to medlemsforslag.

ad Forslag 5.1: Fortrinsret for beboere til ledige lejligheder i P+'s ejendomme

Dirigenten gav ordet til Per Nørregaard.

Per Nørregaard motiverede forslaget. Medlemmet fortalte, at han bor i en af P+'s ejendomme, Himmelev Strandpark i Roskilde. Der bor der en vis andel, som ikke er medlemmer af P+. Det er fordi, at der har været en svingende interesse for at bo i Himmelev Strandpark. Nogle gange er der nogle af beboerne, der godt kunne tænke sig at flytte i en mindre lejlighed. Derfor går forslaget ud på, at dem der bor i forvejen i en af P+'s ejendomme skal have en bedre mulighed og en bedre ret til at kunne flytte til en anden lejlighed. Et modargument er, at man så kan komme til at favorisere nogen, der ikke er medlemmer af P+. Den beskrevne situation er dog den typiske situation. Der vil typisk blive frigivet en stor lejlighed, som jo så vil kunne blive tilbudt til et medlem af P+.

Kim Duus takkede for forslaget og nævnte, at bestyrelsen ikke støtter forslaget. Bestyrelsens udgangspunkt er, at der ca. er 15.000 medlemmer på venteliste til pensionskassens lejligheder. Der er 600 medlemmer på venteliste til en lejlighed i Himmelev Strandpark, hvor der er 50 lejligheder. I dag er det sådan, at alle medlemmer af P+ har lige ret til boliger i forhold til medlemsanciennitet. Det er hovedprincippet. Det er svært at definere den typiske situation. Bestyrelsen er nervøse for, at hvis man forlader det gældende hovedprincip, risikerer det gode, som det er for medlemmerne at komme på en venteliste, at blive udvandet. Desuden kan det konstateres, at P+'s hovedprincip anvendes bredt og på tværs af pensionskasser. Og i øvrigt også af andre boligselskaber. Af disse grunde kan bestyrelsen ikke støtte forslaget.

Per Nørregaard gentog, at de attraktive lejligheder, det vil sige de store lejligheder, jo vil blive frigivet til P+'s medlemmer.

Dirigenten åbnede debatten.

Pelle Jandrup fortalte, at han ejer nogle ejendomme, og at han ikke kan forstå, at det ikke er muligt at administrere ejendommene i overensstemmelse med forslaget. Det vil sige, at lejerer får en fortrinsret til en mindre lejlighed. Der bliver jo ikke indskrænket i mængden af boliger, der er til rådighed for medlemmerne.

Jette Vorstrup nævnte, at ifølge lejeloven, så har man ret til at bytte lejlighed, når man har boet der i tre år. Så der er mulighed for, at man kan bytte på kryds og tværs. Det er de store lejligheder, der er attraktive. Og det vil med forslaget så blive en hel anden situation. Så vil det være alle mulige andre, der sidder i toværelses lejligheder, der har fortrinsret til dem. Også nogen, der ikke er medlemmer af P+. Medlemmet gav udtryk for, at hun derfor støtter bestyrelsens synspunkt.

Dirigenten satte forslaget til afstemning. Forslaget kan vedtages med simpelt flertal. 65 stemte for forslagets vedtagelse, 785 stemte imod, og 38 stemte blankt. **Dirigenten** konkluderede, at forslaget blev forkastet.

ad Forslag 5.2: Offentliggørelse af afkastoplysninger

Dirigenten læste medlemsforslaget samt en præsentation, som forslagsstiller, Flemming Krogh, havde udarbejdet, højt. Det fremgik bl.a. af præsentationen, at medlemmerne ikke ved, om P+'s afkast ligger i toppen eller bunden i forhold til de andre pensionsleverandører. Afkastet har en kæmpe betydning for pensionens størrelse. Derfor skal der løbende følges op på, hvordan pengene investeres. Bestyrelsen vil sikkert argumentere, at det ikke er muligt at få afkastoplysninger fra de andre pensionsleverandører, hvilket nok er korrekt. Men mindre kan også være store fremskridt. Medlemmerne bør forlange, at bestyrelsen fremover oplyser betydeligt mere på hjemmesiden og i nyhedsbreve om afkast i P+ og i andre pensionskasser.

Dirigenten gav ordet til Kim Duus.

Kim Duus nævnte, at bestyrelsen grundlæggende er enig med forslagsstiller. Derfor er det også ærgerligt, at bestyrelsen ikke kan støtte forslaget. Det er nemlig ikke praktisk muligt for P+ at efterleve forslaget, idet der ikke eksisterer en månedlig rapportering på pensionsafkast i sammenlignelige pensionskasser. For så vidt angår de oplysninger, som P+ i dag stiller til rådighed, er der plads til forbedringer. Og det vil pensionskassen gøre bedre fremadrettet. P+ vil arbejde for at skabe en bedre transparens omkring afkastet generelt.

Dirigenten åbnede debatten.

Dirigenten konstaterede, at der ikke var nogen medlemmer, der ønskede ordet.

Dirigenten satte forslaget til afstemning. Forslaget kan vedtages med simpelt flertal. 100 stemte for forslagens vedtagelse, 719 stemte imod, og 50 stemte blankt. **Dirigenten** konkluderede, at forslaget blev forkastet.

ad Pkt. 6: Godkendelse af lønpolitik

Dirigenten fortalte, at den nuværende lønpolitik blev vedtaget på generalforsamlingen i 2018. Det er den lønpolitik, som bestyrelsen foreslår nogle få ændringer til, og som bestyrelsen derfor fremlægger til generalforsamlingen til godkendelse. Den opdaterede lønpolitik indeholder ikke noget af specielt væsentlig karakter. Bestyrelsen foreslår lønpolitikken ændret som følge af et nyt lovkrav, så lønpolitikken generelt afspejler pensionskassens stillingtagen til bæredygtighedsrisici. Derudover foreslås lønpolitikken også opdateret, for så vidt angår ligeløn og faste personalegoder. Herudover er der tale om nogle få redaktionelle ændringer.

Dirigenten åbnede debatten. Der var ingen medlemmer, der ønskede ordet.

Dirigenten satte forslaget til afstemning. Forslaget kan vedtages med simpelt flertal. 755 stemte for forslagens vedtagelse, 25 stemte imod, og 69 stemte blankt. **Dirigenten** konkluderede, at forslaget blev vedtaget med den krævede majoritet.

ad Pkt. 7: Valg af revisorer

Dirigenten oplyste, at bestyrelsen foreslår genvalg af EY Godkendt Revisionspartnerselskab.

Idet der ikke var andre forslag, konstaterede dirigenten, at EY Godkendt Revisionspartnerselskab blev genvalgt.

ad Pkt. 8: Eventuelt

Dirigenten gav ordet frit.

Jørn Ankjær Pedersen roste bestyrelsen og direktionen for at lancere P+ Bæredygtig. Det er nu muligt både at sikre det størst mulige afkast til medlemmerne og varetage andre hensyn såsom ansvarlighed.

Rudolf Nicolajsen havde et spørgsmål til DIP Regulativ 4 vedrørende det seneste udbetalingstidspunkt.

Søren Kolbye Sørensen tilbød medlemmet en samtale om spørgsmålet.

Dirigenten hævede generalforsamlingen og gav ordet til Kim Duus.

Kim Duus takkede dirigenten for en god ledelse af generalforsamlingen og medlemmerne for deltagelsen og debatten.

Generalforsamlingen sluttede kl. 19.25.